

109**II**

Total No. of Questions - 16

Regd.

Total No. of Printed Pages - 4

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part - II
SANSKRIT, Paper-I
(Second Language)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Note :** (i) All questions should be attempted.
(ii) Question Nos. 1, 2, 3 and 14 should be answered in the medium of instruction of the candidate.
(iii) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.
(iv) The bits of a question should be attempted together.

- सूचना :** (i) सर्वे प्रश्नाः समाधातव्याः ।
(ii-iii) प्रथम, द्वितीय, तृतीय-प्रश्नान् अनुवादप्रश्नं च विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव (देवनागरिलिप्या) समाधातव्याः ।
(iv) सर्वे प्रश्नाः अनुक्रमेणैव समाधातव्याः ।

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत । 1 × 6 = 6
(अ) जयन्ति भयम् ।
(आ) एकः प्रचिन्तयेत् ॥
2. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) मायावटोः सम्भाषणकौशलं संक्षेपेण लिखत ।
(आ) कपयः वानरकुलस्य महत्त्वं कथं वर्णितवन्तः ?
3. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) भोजस्य औदार्यम् अधिकृत्य लिखत ।
(आ) "स्वेदस्य पुष्पाणि" इति पाठ्यभागसारांशं लिखत ।

4. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

4 × 2 = 8

- (अ) चाणक्यः कस्य राज्ञः अमात्यः ?
(आ) सर्वे छात्राः बोपदेवं किमिति कथयन्ति स्म ?
(इ) बोपदेव-विरचितः व्याकरणशास्त्रग्रन्थः कः ?
(ई) कृपणस्य अग्रे गमनं दृष्ट्वा सर्वे किं कृतवन्तः ?
(उ) नागार्जुनः कः ?
(ऊ) द्वितीयः राजमार्गं गच्छन् कं दृष्टवान् ?

5. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत ।

2 × 3 = 6

- (अ) शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम् ।
(आ) न रत्नमन्विष्यति मृग्यते हि तत् ।
(इ) उपोष्य धर्मं प्रथमं कुरुध्वम् ।
(ई) प्रायेण शक्ता न वयं भवेम ।

6. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत ।

2 × 3 = 6

- (अ) ईश्वरे च दरिद्रे च मृत्योः सर्वत्र तुल्यता ।
(आ) कुम्भकारोऽपि यो विद्वान् स तिष्ठतु पुरे मम ।
(इ) पर्जन्यस्य जलं सर्वेषु महत्त्वपूर्णम् ।
(ई) जीर्णम् अङ्गे सुभाषितम् ।

7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

3 × 2 = 6

- (अ) देवभूमयः काः ?
(आ) पुराकृतानि कानि मानवान् रक्षन्ति ?
(इ) एकः किं न कुर्यात् ?
(ई) कोऽपि कपिः कथं मौनं विभेद ?
(उ) दुरात्मनां सहजलक्षणानि कानि ?
(ऊ) किम् अश्वमेधेन समं विदुः ?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 3 × 2 = 6
- (अ) परलोकमलङ्कृतवन्तः क्षितिपतयः के ?
 (आ) पञ्चतन्त्रे कति भागाः सन्ति, ते के ?
 (इ) रामचन्द्रः शबरीं किं पृष्टवान् ?
 (ई) कः स्वेदः पवित्रः ?
 (उ) चत्वारः पुरुषाः के ?
 (ऊ) षट् ऋतवः के ?
9. पुस्तकप्रेषणविषये पत्रम् । 1 × 5 = 5
 अथवा
 ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रम् ।
10. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकरूपाणि लिखत । 2 × 6 = 12
- (अ) हरि (इ) वन
 (आ) सीता (ई) तद् (पुं)
11. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत । 2 × 3 = 6
- (अ) भवति (इ) खादेत्
 (आ) अगच्छत् (ई) जनिष्यते
12. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत । 3 × 2 = 6
- (अ) विद्याभ्यासः (ई) इत्यादि
 (आ) देवेन्द्रः (उ) हरये
 (इ) वसुधैव (ऊ) कोऽपि
13. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त । 3 × 2 = 6
- (अ) कपि + इन्द्रः (ई) मातृ + आज्ञा
 (आ) नव + उदयः (उ) पौ + अकः
 (इ) परम + ओषधिः (ऊ) वृक्षे + अपि

14. आन्ध्रभाषायां वा आङ्ग्लभाषायां वा अनुवदत ।

5 × 1 = 5

- (अ) ते परीक्षां लिखन्ति
- (आ) सा क्षीरम् अपिबत् ।
- (इ) वाणी सत्यं वदिष्यति ।
- (ई) हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः ।
- (उ) वाग्भूषणं भूषणम् ।

15. एकेन पदेन समाधत्त ।

5 × 1 = 5

- (अ) मायावटुः कः ?
- (आ) सुभाषितत्रिशतीति काव्यं केन रचितम् ?
- (इ) प्रवासेषु मित्रं किम् ?
- (ई) प्रत्यक्षे स्तुत्याः के ?
- (उ) कपीनामुपवासः केन विरचितः ?

16. एकेन पदेन समाधत्त ।

5 × 1 = 5

- (अ) भोजः शङ्करकवेः कियत् ददौ ?
- (आ) पञ्चतन्त्रम् केन विरचितम् ?
- (इ) स्वेदबिन्दवः कुत्र पतन्ति स्म ?
- (ई) तृणवत् कान् न गणयेम ?
- (उ) मार्गाः काभिः कलुषिताः ?